YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

10 päivänä syyskuuta 1997 *

Asiassa C-248/97 P (R),

Luis Manuel Chaves Fonseca Ferrão, sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit ja mallit) valituslautakunnan ensimmäisen jaoston jäsen, kotipaikka Campello, Alicante (Espanja), edustajanaan asianajaja Roland Assa, Luxemburg, prosessiosoite viimeksi mainitun asianajotoimisto, 1 rue Jean-Pierre Brasseur,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-159/97 R, Chaves Fonseca Ferrão vastaan sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto, 19.6.1997 antaman määräyksen (Kok. 1997, s. II-1049) kumoamista ja valituslautakuntien organisoinnista 21 päivänä helmikuuta 1997 tehdyn sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit ja mallit) pääjohtajan päätöksen nro ADM-97-3 täytäntöönpanon lykkäämistä tai asian palauttamista yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen,

vastapuolena:

sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto (tavaramerkit ja mallit), asiamiehinään oikeudellisen osaston johtaja Oreste Montalto ja saman osaston

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

jäsen João Paulo Miranda de Sousa, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan yhteisöjen komission oikeudellisen yksikön virkamies Carloz Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI,

kuultuaan julkisasiamies A. La Pergolaa,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Luis Manuel Chaves Fonseca Ferrão (jäljempänä valittaja) on yhteisöjen tuomioistuimeen 8.7.1997 jättämällään valituksella hakenut muutosta EY:n perustamissopimuksen 168 a artiklan ja EY:n tuomioistuimen perussäännön 50 artiklan toisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin asiassa T-159/97 R, Chaves Fonseca Ferrão vastaan sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto, 19.6.1997 antamaan määräykseen (Kok. 1997, s. II-1049, jäljempänä valituksenalainen määräys), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hylkäsi valittajan vaatimuksen valituslautakuntien organisoinnista 21 päivänä helmikuuta 1997 tehdyn sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (tavaramerkit ja mallit)(jäljempänä virasto) pääjohtajan päätöksen nro ADM-97-3 (jäljempänä riidanalainen päätös) täytäntöönpanon lykkäämisestä.

2 Virasto on esittänyt kirjalliset huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimeen 25.7.1997 jättämällään asiakirjalla.

Tosiseikat ja asian käsittelyn vaiheet

3 Oikeudenkäynnin taustalla olevat seikat esitetään valituksenalaisessa määräyksessä seuraavasti:

"1. [Sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamis]virasto (tavaramerkit ja mallit) perustettiin yhteisön tavaramerkistä 20 päivänä joulukuuta 1993 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 40/94 (EYVL 1994, L 11, s. 1, jäljempänä asetus N:o 40/94). Viraston rakenteesta ja sen hallintoelinten kokoonpanosta säädetään erityisesti mainitun asetuksen XII osastossa (111—139 artikla).

2. Virastolla on useita valituslautakuntia, jotka ovat toimivaltaisia ratkaisemaan eräistä viraston päätöksistä tehdyt valitukset. Jokaisessa valituslautakunnassa on puheenjohtaja ja kaksi jäsentä. Viraston toiminnan aloitusvaihetta varten säädettiin kolmen valituslautakunnan perustamisesta.

3. Asetuksen N:o 40/94 119 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, että viraston pääjohtaja, joka vastaa viraston johtamisesta, toteuttaa 'kaikki tarvittavat toimenpiteet viraston toiminnan varmistamiseksi, erityisesti sisäisten hallinnollisten ohjeiden antamisen ja tiedonantojen julkaisemisen'.

4. Edellä mainitun säännöksen perusteella viraston pääjohtaja teki 21.2.1997 [riidanalaisen päätöksen]. Päätöksen 2 artiklassa määrätään seuraavaa:

'1) Oikeudellisista asioista vastaava varapääjohtaja on valituslautakuntien puheenjohtajien lähin esimies.

2) Valituslautakuntien jäsenten lähin esimies on sen valituslautakunnan puheenjohtaja, johon jäsenet on nimetty. Jos jäsen on nimetty useaan valituslautakuntaan, hänen lähin esimiehensä on sen valituslautakunnan puheenjohtaja, johon hänet on ensisijaisesti nimetty.'

5. Kantaja, joka on toiminut 1.2.1996 alkaen jäsenenä viraston ensimmäisessä valituslautakunnassa, teki 6.3.1997 asetuksen N:o 40/94 118 artiklan perusteella Euroopan yhteisöjen komissiolle valituksen, jossa hän pyysi tarkistamaan riidanalaisen päätöksen laillisuuden. Komissio jätti valituksen tutkimatta 18.4.1997 tekemällään päätöksellä, joka annettiin kantajalle tiedoksi 23.4.1997 päivätyllä kirjeellä nro SG(97)D/3132.

6. Kantaja jätti 22.4.1997 valituksen viraston pääjohtajalle, joka huolehtii Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulle nimittävälle viranomaiselle kuuluvista tehtävistä, vaatien tässä valituksessaan riidanalaisen päätöksen ja erityisesti sen 2 artiklan kumoamista."

4 EY:n perustamissopimuksen 179 artiklan ja henkilöstösääntöjen 91 artiklan 4 kohdan nojalla kantaja saattoi asian välittömästi valituksen jättämisen jälkeen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi 21.5.1997 nostamallaan kanteella, jossa hän vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista; lisäksi kantaja jätti välitoimihakemuksen, jossa hän vaati EY:n perustamissopimuksen 185 artiklan nojalla mainitun päätöksen täytäntöönpanoa lykättäväksi.

Valituksenalainen määräys

5 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hylkäsi antamallaan määräyksellä välitoimihakemuksen tutkittuaan ensin ne väitteet ja perustelut, jotka kantaja oli esittänyt vaatimansa lykkäyksen kiireellisyyden perusteiksi.

6 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti katsoi, ettei kiireellisyysedellytys täyttynyt, todettuaan ensin seuraavaa:

"20. Esillä olevassa asiassa päätöksen välittömästä täytäntöönpanosta aiheutuva vakavan ja peruuttamattoman vahingon uhka johtuu kantajan mukaan siitä riidanalaisessa päätöksessä määrätystä hierarkkisesti alisteisesta asemasta, joka koskee viraston valituslautakunnan jäseniä ja joka uhkaa vaikuttaa näiden jäsenten riippumattomuuteen koko heidän toimikautensa ajan, eikä kyseisen toimenpiteen mahdollisella kumoamisella voida taannehtivasti korjata asianomaisille henkilöille aiheutuneita vahinkoja.

21. Lautakuntien jäsenten riippumattomuudesta säädetään asetuksen N:o 40/94 131 artiklan 2 kohdassa seuraavasti: 'Lautakuntien jäsenet ovat riippumattomia. Heidän päätöksiään eivät sido mitkään toimiohjeet.'

22. On korostettava, että kantaja ei ole esittänyt mitään näyttöä osoittaakseen, että jos riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanoa ei lykätä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävän oikeudenkäynnin ajaksi, tällä päätöksellä ja erityisesti sen 2 artiklalla loukataan lautakuntien jäsenten ratkaisutoiminnan riippumattomuutta. Sen sijaan kantaja toteaa vain, että riidanalainen päätös 'vaikuttaa valituslautakuntien jäsenten riippumattomuuteen', että 'riippumaton asema — — tulisi loukatuksi', että hän 'kärsii vakavaa vahinkoa siitä, että hänen on hoidettava toimikautensa sidottuna hierarkian jalkapuuhun, mikä ei mitenkään sovi yhteen valituslautakunnalle annettujen tehtävien kanssa' ja vielä, että 'viraston päätöksiin kohdistuvan sisäisen ja riippumattoman muutoksenhaun toimivuus ja uskottavuus — — kärsisi korjaamatonta vahinkoa riidanalaisen päätöksen — — täytäntöönpanosta'. Väitteidensä tueksi hän ei esitä mitään konkreettista.

23. Näin ollen kantajalle lautakunnan jäsenenä koituva vahinko, johon hän vetoaa välitoimihakemuksessaan, osoittautuu luonteeltaan vain näennäiseksi.

24. Uhka kantajan riippumattomuuden todellisesta loukkaamisesta voisi konkretisoitua tosiasiallisena vahinkona ainoastaan, jos riidanalaisen päätöksen perusteella tehtävillä toimenpiteillä puututtaisiin kantajan riippumattomuuteen toimikauden aikana. Sen sijaan tähän mennessä virasto ei ole riidanalaisen päätöksen nojalla toteuttanut minkäänlaista kantajan riippumattomuutta tosiasiallisesti loukkaavaa toimenpidettä, eikä kantaja esitä seikkoja, joiden perusteella voitaisiin otaksua, että hänen riippumattomuutensa on uhattuna.

25. Näin ollen esillä olevassa asiassa jää sovellettavaksi asetuksen N:o 40/94 131 artiklasta johtuva periaate kuten riidanalaisen päätöksen kuudennessa perustelukappaleessa vahvistetaan ja niin kuin päätöksen tehnyt viraston pääjohtaja itse vahvisti 10.6.1996 ensimmäisen valituslautakunnan puheenjohtajalle ja jäsenille osoittamassaan tiedonannossa, jossa annettiin asianomaisille jäsenille takeet riippumattomuuden kunnioittamisesta seuraavin sanoin: 'Voin taata Teille, etten milloinkaan ole ajatellut loukata riippumattomuuttanne, mikä käytännössä tarkoittaa päätöksenteon vapautta'. Jos oletetaan, että toimivaltainen viranomainen toteuttaisi myöhemmin riidanalaisen päätöksen 2 artiklan nojalla kantajan riippumattomuutta loukkaavia toimenpiteitä, tämä voisi nostaa kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja vaatia toimenpidettä kumottavaksi sekä esittää samalla välitoimihakemuksen."

7 Koska asianosaisten esittämät kirjalliset huomautukset sisältävät kaikki valituksen ratkaisemiseen tarvittavat tiedot, niitä ei ole syytä pyytää esittämään suullisia huomautuksia.

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

8 Valitus perustuu ainoastaan väitteeseen, jonka mukaan valituksenalaista määräystä ei ole perusteltu.

9 Valittaja esittää aluksi seikkoja, jotka liittyvät hänen ja viraston väliseen suhteeseen ennen kuin ja sen jälkeen kun hän nosti kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, myöntäen nimenomaisesti, ettei näillä seikoilla ole merkitystä valituksen kannalta.

10 Valittaja myös kiistää uudelleen viraston ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämät, viraston valituslautakuntien luonnetta ja tehtäviä koskevat väitteet ja niiden perustelut. Hän kuvaa Euroopan patenttiviraston tilannetta osoittaakseen, että valituslautakuntien jäsenten itsenäisyyden turvaamista koskevat näkökohdat on mahdollista sovittaa yhteen hyvän hallintotavan asettamien vaatimusten kanssa.

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämänsä välitoimihakemuksen osalta valittaja toteaa, että näiden välitoimien määrääminen on perusteltua pikemminkin oikeusjärjestyksen intressien kuin hänen omien yksityisten intressiensä vuoksi. Valittajan mukaan kysymys on pääasiallisesti siitä, että viraston tekemien päätösten kohteena oleville henkilöille taataan asianmukainen oikeussuoja tavaramerkkioikeuteen liittyvissä asioissa ja että samalla varmistetaan tähän vaadittava valituslautakuntien jäsenten lakiin perustuva riippumattomuus.

12 Valittaja toteaa valituksenalaisen määräyksen perustelujen puuttumisen osalta ensinnäkin, että vain äärimmäisen pieni osa valittajan esittämistä seikoista on mainittu määräyksen perusteluissa, ja nämäkin epätarkasti, eikä "lautakuntien kollegiaalisuutta ja niiden jäsenten riippumatonta asemaa" eikä "viraston valituslautakunnille kuuluvien, valitusasioiden käsittelyyn liittyvien tehtävien vaikeutta ja ulottuvuutta" voitu tästä syystä arvioida asianmukaisesti (valituksen s. 19).

13 Valittaja toteaa seuraavaksi, että valituksenalaisen määräyksen perustelut ovat riittämättömät, koska niistä ilmenee, että vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa voi aiheutua vain, jos riidanalaisten päätösten perusteella tehdyillä toimenpiteillä puututaan kantajan riippumattomuuteen toimikauden aikana. Valittajan mukaan hänen

riippumattomuuttaan loukataan sitä vastoin riidanalaiseen päätökseen sisältyvällä hierarkkista alistussuhdetta koskevalla määräyksellä.

14 Jotta voitaisiin osoittaa, että vaaditun täytäntöönpanon lykkäämisen kiireellisyyttä on arvioitu asianmukaisesti, valituksenalaisesta määräyksestä olisi käytävä ilmi, että välitoimia käsittelevä tuomari on edes alustavasti tutkinut ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joihin kantaja on vedonnut perustellakseen sitä, että sen esittämät vaatimukset ovat tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltuja (fumus boni juris). Riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämisen kiireellisyys voidaan määrittää asianmukaisesti vasta sen jälkeen, kun viraston valituslautakuntien toiminnan luonnetta ja lautakuntien jäsenten riippumatonta asemaa on tutkittu.

15 Virasto väittää huomautuksissaan, että valitusta ei voida tutkia, koska sillä pyritään tosiasiallisesti ainoastaan siihen, että riita-asian tosiseikat tutkittaisiin uudelleen. Pääasian osalta virasto katsoo toisaalta, että valituksenalaisesta määräyksestä ilmenevät kaikki ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joilla on oleellista merkitystä päätöksen yleisen rakenteen kannalta, ja toisaalta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti on huolellisesti ja puolueettomasti tutkinut kaikki välitoimihakemuksessa esitetyt, vaadittua täytäntöönpanon lykkäämistä koskevat seikat.

Asian arviointi

16 Sen viraston esittämän vaatimuksen osalta, jonka mukaan valitus on jätettävä tutkimatta, on todettava ainoastaan, että valituksenalaisen määräyksen perustelemisen laiminlyöntiä koskevaa valitusperustetta ei voida riitauttaa siten, että välitoimista päättävän tuomioistuimen esittämät tosiseikkoja koskevat päätelmät asetetaan kyseenalaisiksi. Valitus on siis tutkittava.

17 Pääasian osalta on syytä muistuttaa ensiksi, että välitoimista päättävällä tuomarilla on laaja harkintavalta, kun hän tutkii täytäntöönpanon lykkäämistä tai muuta välitoimia koskevaa vaatimusta, ja hän voi asian ominaispiirteiden perusteella vapaasti päättää, miten ja millaisessa järjestyksessä hän tutkii nämä erilaiset edellytykset, sillä yhteisön oikeudessa ei ole säädetty siitä, miten tuomioistuimen olisi arvioitava sitä, onko asiassa tarpeen määrätä välitoimia (asia C-149/95 P(R), komissio v. Atlantic Container Line ym., määräys 19.7.1995, Kok. 1995, s. I-2165, 23 kohta ja asia C-180/96 R, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, määräys 12.7.1996, Kok. 1996, s. I-3903, 45 kohta).

18 Välitoimihakemus on nyt esillä olevassa asiassa hylätty sillä perusteella, että vaaditut toimet eivät olleet kiireellisiä. Tästä seuraa, että nyt esillä olevassa valitusasiassa esitetyt välitoimien tosiasiallista ja oikeudellista perusteltavuutta (fumus boni juris) koskevat seikat eivät voi johtaa valituksenalaisen määräyksen osittaiseenkaan kumoamiseen, koska niillä ei osoiteta sitä, että vaaditut toimet ovat kiireellisiä (asia C-268/96 P(R), SCK ja FNK v. komissio, määräys 14.10.1996, Kok. 1996, s. I-4971, 31 kohta).

19 Valittajan esittämät viraston valituslautakuntien luonteeseen ja toimintaan liittyvät seikat ja väitteet, joiden mukaan välitoimista päättävän tuomarin olisi pitänyt tutkia, olivatko valittajan vaatimat välitoimet tosiasiallisesti ja oikeudellisesti perusteltuja, eivät näin ollen ole nyt esillä olevan valitusasian kannalta olennaisia, paitsi siinä tapauksessa, että olisi osoitettu, että tällainen tutkiminen on välttämätöntä, jotta valituksenalaista määräystä voitaisiin pitää riittävästi perusteltuna siltä osin kuin siinä katsotaan, etteivät välitoimet ole kiireellisiä.

20 Välitoimimääräyksen perusteluvaatimuksen osalta on huomattava, että välitoimista päättävän tuomarin ei voida edellyttää ottavan nimenomaisesti kantaa kaikkiin tosiasia- ja oikeuskysymyksiin, joista on keskusteltu välitoimia koskevan menettelyn aikana. Riittää, että määräys voidaan käsiteltävän asian olosuhteet huomioon ottaen pätevästi perustella tuomarin esittämillä syillä ja että yhteisöjen tuomioistuin voi niiden perusteella suorittaa valvontatehtävänsä (ks. em. asia komissio v. Atlantic Container Line ym., määräyksen 58 kohta).

21 Tässä asiayhteydessä näyttää siltä, että valituksenalainen määräys on riittävästi perusteltu ja että yhteisöjen tuomioistuin voi tästä syystä suorittaa valvontatehtävänsä.

22 Välitoimista päättänyt tuomari on muun muassa korostanut, että väitettyä vahinkoa oli tarkasteltava suhteessa valituslautakuntien jäsenten ratkaisutoiminnan riippumattomuuteen (valituksenalaisen määräyksen 22 kohta) ja että kantajan tarkoittama vahinko oli luonteeltaan vain näennäinen (valituksenalaisen määräyksen 23 kohta).

23 Toisin kuin valittaja väittää, valituksenalaisesta määräyksestä käy näin ollen ilmi, että vakavan ja korjaamattoman vahingon olemassaoloa on tutkittu ottaen huomioon tarpeellisissa määrin viraston valituslautakunnan jäsenille ominainen riippumattomuus.

24 Lopuksi valittaja väittää virheellisesti, että valituksenalaisesta määräyksestä seuraa, että vain riidanalaisen päätöksen perusteella tehdyillä konkreettisilla toimenpiteillä, joilla puututaan hänen riippumattomuuteensa, voidaan aiheuttaa vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa.

25 Välitoimista päättänyt tuomari toteaa valituksenalaisen määräyksen 24 kohdassa, että kantaja ei ollut esittänyt seikkoja, joiden perusteella voitiin otaksua, että hänen riippumattomuutensa oli tosiasiallisesti "uhattuna". Tästä seuraa, että välitoimihakemusta ei ole hylätty vain siitä syystä, että vakava ja korjaamaton vahinko perustui viraston oletettuun menettelyyn, vaan siitä syystä, että hakemuksen tueksi ei ollut esitetty sellaisia seikkoja, joiden perusteella tämän menettelyn olisi riittävän suurella todennäköisyydellä voitu katsoa toteutuvan.

26 Edellä tarkastelluista seikoista seuraa, että valittaja ei ole osoittanut, että valituksenalainen määräys olisi riittämättömästi perusteltu.

Oikeudenkäyntikulut

27 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan perusteella sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on tätä vaatinut. Saman työjärjestyksen 70 artiklan perusteella yhteisöjen ja niiden henkilöstön välisissä riita-asioissa toimielinten on kuitenkin vastattava omista kuluistaan.

28 Näiden määräysten perusteella molemmat asianosaiset vastaavat itse omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Valitus hylätään.

2) Molemmat asianosaiset vastaavat itse omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Annettiin Luxemburgissa 10 päivänä syyskuuta 1997.

R. Grass — kirjaaja

G. C. Rodríguez Iglesias — presidentti